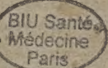
DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO, VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA*

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-tertiâ mensis Novembris, anno Domini M. DCC. LXXXIII.

M. JOANNE THAURAUX, Doctore Medico, Præside.

An Rheumatismo Sudorifica?

I.

ARTES esse quasdam quæ laborem & molestiam artificibus, utilitatem & auxilium iis qui utuntur impertiant, in arte medicâ experiri cuique licet: Medicus naturæ minister ut suo perbellè fungatur officio, non tantùm in curandis cujuscumque generis morbis insudat multùm & invigilat, sed præsertim in iis eorumque causis cognoscendis, quibus incognitis frustra præscribit remedia. Non intellecti, nulla est curatio morbi. Hìnc insanabiles plerique morbi, quia incogniti; hinc præmatura moriendi necessitas nullâ reparabilis arte, ob neglectam morborum & causarum cognitionem certam, licet veriùs causæ prophylaxis quàm medela debeatur. Noli tamen Medicinam floccifacere, quòd immortalitatem nesciat, & homines senio confecti, ejus ope non rejuvenescant? præfixus à Deo Optimo Maximo vitæ terminus Medicinæ necessitatem non excludit. Quos absolutè non sanat Medicina, iis tamen est auxilio, dùm justam vivendi legem & exquisitam non inutiliter decernit. A lautâ & opiparâ mensâ in semplicem & frugalem victum, mutationem quibusdam in morbis remedium salutare fuisse, quis ibit inficias? quorum verò curationem novit perfectam, non à symptomatum ablatione, (quibus nulla debetur medela,) sed à causæ morbificæ profligatione methodica auspicabitur Medicina; hæc etsi conjecturis nitatur, quæ sua sunt, certâ cum ratione curat, quamvis suum finem semper non assequatur; morbos omnes velle sanari, stultitiæ argumentum est.

II.

VISCERA quæ vitæ fovendæ ac protogandæ destinata sunt, calore vigent luculento, qui quamdiù modum servat, illa benè constituta habentur, ut caloris moderatione vel excessu, viscerum integritas vitiumque innotescat. At ille sæpiùs exuperat; hinc multis morbis occasio nascitur, præsertìm doloribus Rheumaticis, qui ab uno viscerum fervore, maximè hepatis, emanant: calidâ siquidem intemperie malè moratum nutritium illud viscus pro laudabili quem

* *Propugnata, 4 Februarii 1666, à M. Paulo* MATTOT; *M. Nicolao* RICHARD, *Præside.*

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

condere debet sanguine, humorem reponit nimis biliosum, salsum & acrem; quem adulterinam tanquam sobolem sibique infensissimam respuens, omni nisu à se longè latèque promovet, & in varias partes confestim amandat, in vasa primùm majora, dehinc in minora, tandem in minima, è quibus in habitum corporis per ναυσέωσιν eructatur: ubi ob substantiæ tenuitatem & vernaculam mobilitatem, horsùm vorsùmque variè impulsus, fugaces & momentaneos excitat Rheumatismi dolores, quos melancholici succi frigiditas, & innata sanguinis dulcedo nusquam movere valent. Unum ergò præ omnibus serum, aquæ impar, perenni hepatis æstu genitum, uberiore acrioreque sale conspersum, in corpore stagnans, & copiâ luxurians, hos ciere cruciatus aptum natum est, dum à robustis partibus internis, illius ferocientis pruritum ac titillationem ægrè ferentibus, in externas & debiliores amandatur; à quibus improviso motu, modò in hoc, modò in aliud latus evomitur, nullibi locorum desidens; sæpè sine rubore aut tumore, non semper sine febre, licèt periculosè, periostium membranosumque genus acuto dolore crucians atque exercens; hinc perenni bellorum segete naturam oppugnat, nec priùs quiescit quàm novum sibi quæsierit hospitium, hospitii nescium; adeòque non alia dici potest hujus biliosi, ferini ac mordacioris seri Rheumatismum committentis, quàm gratiosi & alibilis humoris scaturigo; ut undè vita, indè oriatur exitium. (*)

I I I.

DESULTORIUS Rheumatismi dolor, æstuantis jecinoris dura & crudelis fœtura, ut nulli ætati, nullique sexui, nec iis quibus magna sunt viscera, infelixque ingenium parcit, sic nullis corporis partibus ignoscit; aliquandò tantâ ubertate circumfluit humor seditiosus Rheumatismum pariens, ut vix ullum sit membrum vel externum, vel internum, quod oberrantis & lascivientis istius humoris ictus declinare valeat, ita ut non pauciora sint supplicia quàm membra: nec tantum humor iste calore fervidus, corruptione ingratus ab internis irruit in externas, & à supernis, torrentis in morem vel confertim in subditas præceps devolvitur, & roris instar guttatìm depluit; sed etiam contrario penitùs conatu, relictis corporis pomœriis, penitiora subit, & fractis inferioribus naturæ valvis, supernas impetit partes, absque ullo etiam sanitatis dispendio; quis nescit bonis ægrotantium rebus aliquandò refluere humorem à partibus infirmis ad robustas? Hinc malè *Catarrhi* nomine donatur Rheumatismus, dolores erraticos externum corporis habitum occupantes, ab efferâ materiâ ultrò citròque pervolitante, significans; multùmque differt ab ulcerosâ Lassitudine & Rigore, licèt persæpè consocientur; nec etiam parùm à Causo, quamvis materiâ affinis: lubricus tamen est illius in Arthritidem transitus, cujus veluti prodromus jure perhibetur; infirmos naturâ articulos frequentiùs invadit, diris tormentis affligit, quæ ut nocturnâ exacerbatione, ita etiam contumaciâ, venereos cruciatus æmulantur.

I V.

LICET serosa illuvies morbis levioribus ac vix duraturis doloribus locum faciat, eò tamen contumacior morbus est Rheumatismus, quò mobilior illius materies omnis sedis impatiens, coctionis ornamentum recusans, ægrè

(*) Non astipulamur auctori nostro deducenti Rheumatismi originem ab uno viscerum fervore, maximè hepatis; in occultis rerum nempè conjectura omnis vana. Annuimus verò Rheumatismum habenti effluvium seri acris, per varios telæ cellulosæ mæandros longè latèque luxuriantis, *membranosum genus acuto dolore crucians atque exercens.*

ac ne vix quidem convenientibus ipsis præsidiis morem gerit, & nisi sedulâ gnavâque solertiâ illi prospiciatur, dirum morbi genus evadit. Tantæ ergò dolorum acerbitati ut medeatur, priùs æstuantibus visceribus contemperandis consulendum, quàm de leniendis & demulcendis Rheumatismi doloribus acerrimis cogitandum: Calidis itaque medicamentis imprimis parce; jusculorum potiùs frequens sit usus, & ptisanæ ex hordeo & radicibus cichorii & nenupharis paratæ larga potio; alvus sollicitetur sæpiùs enematis refrigerantibus & emollientibus; nec parùm proderunt emulsiones ex seminibus frigidis majoribus contusis, sed præ cæteris opitulandum erit venæ sectione multotiès ex partibus superioribus & inferioribus, non trepidè ac cunctanter celebrandâ, tanquam tutissimâ inflammationum anchorâ, seu foris seu intùs sæviant (quicquid clamitet Empiricorum & Medicastrorum quorumdam ignorantia); hâc impurus imò corruptus in Rheumatismo sanguis, quà data porta, detrahitur; & quamvis humor iste efferus, volubilis & tenuis ad sui excretionem te invitet, absit ne ementito orgasmω deceptus, de catharsi mediteris; nec enim in Rheumatismo turget materia, summumque in festinatione periculum est, sicut in morâ securitas: satiusque erit tardè ac lentè ferocem & malignum istum humorem coërcere ac evacuare blandioribus ac mitioribus medicamentis, ut multâ cassiâ & paucis foliis orientalibus, quàm valentioribus pharmacis exagitare quibus ægrescit: fuge ergò diacrydiatorum genus omne, doloribus Rheumaticis venenum infensum, ut electuarium diacnicu, de citro, de succo rosarum: apage pilulas, colocynthida, syrupum de rhamno, omniaque diuretica & hydrotica medicamenta; quibus licèt serosa educantur, nimiopere exasperatur humor supra modum ferociens: miseri quidem & infelices quibus per aliquod tempus dolores dederint inducias, provocatis sudoribus, his quippè quò fuerint copiosiores, eò viscera magis exæstuant, & dolores paulò post majori cum detrimento recurrunt; hydroticorum vi atque ardore concitatus sanguis ebullit magis & effervescit, tenuiorque ac subtilior factus, novisque stimulis agitatus, omnes corporis partes penitiùs subit atque permeat, novos denuò & atrociores dolores excitaturus.

V.

SUDORIFICA, quorum immensus penè numerus, sive domestica, sive exotica, insigni calore & eximiâ quâ pollent partium tenuitate, colliquandi potiùs quàm sudoris provocandi vim obtinere ità constat, ut eorum largo potu corpus attenuatum exarescat potiùs, totumque macie conficiatur, quàm copioso sudore diffluat. Sudores ut & lacrymas fieri eliquato sanguine quis ignorat? nec è solo corporis habitu, sed & interdùm è præcordiis moveri, in quibus fons eorum præcipuus: qui si vi morbi, balneis, aut labotibus, aliisque similibus de causis fiant & excitentur, nequaquam juvant: hìnc qui Thermarum usu eliciuntur sudores, plus afferunt detrimenti quàm emolumenti. Qui & obfirmatis & recentibus Rheumaticis conflictantur doloribus, si fortè Borbonienses Archimbaldicos fontes adierint, belli quandoque redeunt, ut æstum ferant leviùs & habitiores fiant; dolores postea reviviscunt acerbiores & atrociùs feriunt, quàm anteà, excitatis tamen à liberali istarum aquarum potu sudatiunculis, relicto scilicet fomite, nec emendatâ viscerum intemperie; hæ siquidem ut jusculis parandis, sic fervidis visceribus contemperandis omninò sunt ineptæ, licèt obstructa reserent & meatus aperiant; & Impluvium, seu ab istis aquis ex alto cadentibus partis dolentis irrigatio, leve & momentaneum aliquod laborantibus solatium afferat, partem afflictam roborando. Sudorifica ejusdem ferè naturæ cum

istis aquis, aut etiam calidiora, mitigandis atque edomandis Rheumaticis doloribus minimè prosunt, quæ humores in habitu corporis, sive membranis sive musculis impactos discutiendo, intemperiem jecinoris præfervidam, præcipuum Rheumatismi auctorem, alunt & adaugent : hinc à frequenti eorum usu exhaustâ ferè omnium corporis partium aquosâ humiditate, retorrida fiunt viscera & exarescunt, sanguis incandescit, bilis stimulus magis atque magis acuitur; & resolutâ tenuiori humoris qui in habitu corporis delitescit portione, crassiore in tubulis venarum & præcordiis relictâ, veluti fomite brevì redituri morbi, dolores de novo excitantur non momentanei & errabundi, sed fixi & permanentes, fugacibus & succedaneis tantò sæviores, quantò incuneata materia mobili minùs est morigera.

Non ergò Rheumatismo Sudorifica. (*)

(*) Fas sit tamen nobis Granum salis hîc apponere; quippè si æstuoso morbi tempore, prudenter amoveatur fervidum omne undè sudorifica educi solent : Quæ diapnoïca dicuntur, æstu sublato naturâque ultrò vergente ad diaphoresim, cum bonis ægri rebus usurpari possunt, teste quidem quotidianâ artis Antistitum experientiâ.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Eduardus-Franciscus-Maria BOSQUILLON, *Eques, è Societate Medicâ Edimburgensi, Professor & Censor Regius.*

M. Ludovicus-Carolus-Henricus MACQUART.

M. Joannes-Franciscus-Jacobus ROUSSILLE DE CHAMSERU.

M. Joannes-Jacobus PAULET.

M. Tussanus-Ludovicus GUINDANT, *è Regiâ Scientiarum Academiâ Monspeliensi.*

M. Claudius-Anton. CAILLE, *è Societate Medicâ Edimburgensi.*

M. Joann.-Steph. GUETTARD, *Regiarum Academiarum Parisiensis, Rupellensis, Florentinæ & Stockolmiensis Socius, Censor Regius, & Historiæ Naturalis Musæi Serenissimi Ducis Aurelianensium Custos.*

M. Natalis-Maria DE GEVIGLAND, *Regiorum in Germaniâ Ducum, & Militum Nosocomiorum antiquus Medicus.*

M. Petrus DE LALOUETTE, *Regii Ordinis Eques.*

Proponebat Parisiis JOANNES-JACOBUS-HIERONIMUS DUCOS, Nogarolensis, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus. R. A. S. H. 1783.

AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1783.